

Govor | 13. rujna 2023 | Strasbourg

Govor predsjednice von der Leyen o stanju Unije 2023.

"Vjerodostojan je izgovoreni tekst"

Izvorna verzija govora dostupna je [ovdje](#).

ODGOVORIMO NA POVIJESNI POZIV

UVOD – OSTVARIMO REZULTATE DANAS, PRIPREMIMO SE ZA SUTRA

Poštovani zastupnici,

za nešto manje od 300 dana Europljani će izaći na izbore u našoj jedinstvenoj i iznimnoj demokraciji.

Kao i uvijek, izbori su vrijeme kad građani razmišljaju o stanju naše Unije i o tome što su dosad uradili oni koji ih predstavljaju.

Ali izbori će biti i trenutak da odluče o tome kakvu budućnost i kakvu Europu žele.

Milijuni među njima glasat će prvi put: najmlađi su rođeni

2008.

Kad budu glasali, razmišljat će o tome što im je važno.

O ratu što bjesni na našim granicama.

O razornim posljedicama klimatskih promjena.

O utjecaju umjetne inteligencije na njihov život.

O svojim izgledima da jednom u budućnosti imaju kuću ili posao.

Današnja je Unija odraz vizije onih koji su poslije **Drugoga svjetskog rata** sanjali bolju budućnost.

Budućnost u kojoj bi unija država, demokracija i građana surađivala u miru i blagostanju.

Smatrali su da je Europa odgovor na povijesni poziv.

Kad razgovaram s tim novim naraštajem mladih, vidim istu tu čežnju za boljom budućnošću.

Istu goruću želju da grade nešto bolje.

Isto to uvjerenje da suočena s neizvjesnošću **Europa mora ponovno odgovoriti na povijesni poziv.**

A za to moramo biti **jedinstveni.**

Poštovani zastupnici,

moramo **zadobiti povjerenje** Europljana koji trebaju znati da ćemo se baviti njihovim težnjama i strahovima.

A u **idućih 300 dana** moramo **završiti posao** koji su nam povjerali.

Ovom Domu zahvaljujem što predvodi ostvarivanje jedne od najambicioznijih preobrazbi ove Unije.

Kad sam vam 2019. predstavila svoj program **zelene, digitalne i geopolitičke Europe**, znam da su **neki sumnjali.**

A bilo je to **prije** nego što su globalna pandemija i okrutni rat

na europskome tlu okrenuli cijeli svijet naglavce.

No gle gdje je Europa danas.

Doživjeli smo osnivanje **geopolitičke unije** koja podupire Ukrajinu i protivi se ruskoj agresiji, odgovor je na snažnu Kinu i ulaže u partnerstva.

Danas imamo **europski zeleni plan, ambiciozan središnji element** našega gospodarstva.

Utrli smo put **digitalnoj tranziciji** i postali **globalni predvodnici u području internetskih prava**.

Imamo povijesni instrument **NextGenerationEU**, koji kombinira 800 milijardi eura **ulaganja s reformama** te omogućuje **otvaranje dobrih** današnjih i budućih **radnih mjesta**.

Postavili smo **temelje zdravstvene unije** i pomogli da se cijepi cijeli kontinent i veliki dijelovi svijeta.

Postajemo sve **neovisniji** u ključnim sektorima kao što su energetika, čipovi i sirovine.

Želim vam zahvaliti i za **revolucionarni i pionirski rad** u području **rodne ravnopravnosti**.

To mi kao ženi mnogo znači.

Završili smo akte koje su mnogi smatrali zauvijek blokiranima, kao što je **Direktiva o ženama u upravnim odborima te povijesno pristupanje EU-a Istanbulskoj konvenciji**.

Direktivom o transparentnosti plaća u propise smo unijeli temeljno načelo da jednak rad zaslužuje jednaku plaću.

Nema nijednog razloga da žena za istu vrstu posla bude plaćena manje od muškarca.

No naš je rad daleko od završetka, moramo se i dalje složno zalagati za napredak.

Znam da ovaj Dom podupire naš prijedlog o **borbi protiv nasilja nad ženama**.

I zato bih htjela da u propise unesemo još jedno temeljno

načelo: **Ne znači ne.**

Istinske ravnopravnosti nema bez slobode od nasilja.

Zahvaljujući ovom Parlamentu, državama članicama i mojem timu povjerenika, **donijeli smo više od 90 % političkih smjernica** koje sam predstavila 2019.

Zajedno smo dokazali da **odvažna Europa ostvaruje rezultate.**

A naš posao nije ni izdaleka završen i **zato ostanimo ujedinjeni.**

Ostvarimo rezultate danas i pripremimo se za ono što nas čeka sutra.

EUROPSKI ZELENI PLAN

Poštovani zastupnici,

prije četiri godine europski zeleni plan bio je naš **odgovor na povijesni poziv.**

Ovo ljeto, dosad najtoplije zabilježeno u Europi, bilo je moćan podsjetnik na to.

Grčku i Španjolsku poharali su šumski požari, a tek koji tjedan poslije i razorne poplave.

Vidjeli smo **kaos i smrt** koje za sobom ostavljaju ekstremni vremenski uvjeti u cijeloj Uniji, od Slovenije do Bugarske.

Takva je stvarnost našeg uzavrelog planeta.

Europski zeleni plan nastao je iz potrebe da ga zaštitimo.

Ali on je i prilika da očuvamo svoj budući prosperitet.

Mandat smo započeli utvrđivanjem dugoročne perspektive u skladu sa zakonom o klimi i ciljem za 2050.

Postigli smo da klimatski program postane **gospodarski.**

To je poslužilo kao **jasna orijentacija za ulaganja i**

inovacije.

I već vidimo prve **uspjehe te strategije rasta.**

Europska industrija svakodnevno pokazuje da je spremna pokrenuti tu tranziciju.

Dokazuje da **modernizacija i dekarbonizacija** mogu ići ruku pod ruku.

Prije pet godina u EU-u nije bilo ni jedne **tvornice čistog čelika**, a danas ih je 38.

Mi sad privlačimo **više ulaganja u čisti vodik** nego SAD i Kina **zajedno.**

Sutra ću se u Danskoj s premijerkom Mette Frederiksen iz prve ruke uvjeriti u tu inovaciju.

Porinut ćemo prvi kontejnerski brod s pogonom na čisti metanol proizveden s pomoću solarne energije.

U tome je snaga europskog odgovora na klimatske promjene.

Europski zeleni plan daje potrebni okvir, poticaj i ulaganje, ali do rješenja dolaze ljudi, izumitelji i inženjeri.

I zato poštovani zastupnici,

mi ulazimo u **sljedeću fazu** europskog zelenog plana, ali jedno se nikad neće promijeniti.

I dalje ćemo podupirati europsku industriju u toj tranziciji.

Započeli smo s paketom mjera: **od Akta o industriji s nultom neto stopom emisija do Akta o kritičnim sirovinama.**

Industrijskom smo strategijom počeli utvrđivati rizike i potrebe svakog ekosustava u toj tranziciji.

Taj posao moramo dovršiti.

Zato moramo pripremiti pristup za svaki industrijski ekosustav.

Stoga ćemo od ovog mjeseca s industrijom održavati **niz**

dijaloga o čistoj tranziciji.

Glavni cilj bit će potpora svakom sektoru u izgradnji poslovnog modela za dekarbonizaciju industrije.

Smatramo da je ta tranzicija ključna za buduću konkurentnost u Europi.

Ali jednako je važna za **građane i njihova radna mjesta danas.**

Europski **sektor za energiju vjetra** primjer je našeg uspjeha.

No taj je sektor sada **suočen s jedinstvenom kombinacijom izazova.**

Zato ćemo, u suradnji s industrijom i državama članicama, predložiti **europski paket za energiju vjetra.**

Još ćemo više ubrzati izdavanje dozvola.

Poboljšat ćemo sustave dražbi u EU-u.

Fokusirat ćemo se na vještine, dostupnost financiranja i stabilnost opskrbnih lanaca.

No to je **šire** od jednog sektora.

Od vjetra do čelika, od baterija do električnih vozila, naša je ambicija kristalno jasna: **Naši sektori čistih tehnologija moraju imati europsku budućnost.**

Poštovani zastupnici,

iz toga se vidi da u provedbi europskog zelenog plana ne odstupamo od zacrtanog puta.

Ostajemo ambiciozni.

Držimo se svoje strategije rasta.

I uvijek ćemo stremiti poštenoj i pravednoj tranziciji.

Osnova je to za pravedan ishod za buduće generacije – život na zdravom planetu.

I pravedna perspektiva za sve na koje to utječe – **pristojna**

radna mjesta uz čvrsto obećanje da nitko neće biti zapostavljen.

Pomislimo samo na **radna mjesta u proizvodnji i na konkurentnost**: tema je to o kojoj ovih dana često razgovaramo.

Naša industrija i tehnološka poduzeća **vole** tržišno natjecanje.

Znaju da je globalna utakmica **dobra** za posao.

Da **stvara** i **štiti** dobra radna mjesta u Europi.

No, natjecanje je **dobro** samo ako je **pošteno**.

Našim je poduzećima prečesto onemogućen pristup stranim tržištima ili su žrtve predatorskih praksi.

Često **cijenom ne mogu konkurirati drugim ponuđačima** koji dobivaju izdašne državne subvencije.

Nismo zaboravili kako su **nepoštene trgovinske prakse** Kine utjecale na naš **sektor solarne energije**.

Izdašno subvencionirani kineski konkurenti istisnuli su mnoga mlada poduzeća.

Pionirska poduzeća bila su prisiljena proglasiti stečaj.

Mladi talenti morali su potražiti sreću u inozemstvu.

Upravo je zato **pravednost** u globalnom gospodarstvu toliko važna – jer utječe na živote i sredstva za život.

O njoj ovise cijele grane gospodarstva i zajednice.

Stoga moramo realno sagledati rizike kojima smo izloženi.

Uzmimo za primjer sektor električnih vozila.

On je ključan za čisto gospodarstvo i ima golem potencijal za Europu.

Međutim, globalna su tržišta **preplavljena** jeftinijim kineskim električnim automobilima.

A njihovu cijenu **umjetno** snižavaju velike državne

subvencije.

To nam narušava tržište.

A ako to među sobom ne prihvaćamo, nećemo prihvatiti ni izvana.

Stoga danas mogu najaviti da Komisija pokreće **antisubvencijski ispitni postupak za električna vozila iz Kine.**

Europa je otvorena za tržišno natjecanje. Ne za utrku prema dnu.

Moramo se zaštititi od nepoštenih praksi.

Ali jednako je važno biti **otvoren za komunikaciju i dijalog s Kinom.**

Jer **postoje** i područja u kojima možemo i moramo surađivati.

Smanjenje rizika, a ne odvajanje rasta od kritičnih sirovina, to će biti moje stajalište kad se krajem godine sastanem s kineskim vodstvom na sastanku na vrhu EU-a i Kine.

Poštovane zastupnice i zastupnici,

u Europskoj uniji ponosni smo na svoju **kulturnu raznolikost.**

Naša je Europa „Europa regija” s posebnom raznolikošću jezika, glazbe, tradicije, zanata i gastronomije.

Europa se **odlikuje i jedinstvenom biološkom raznolikošću.**

Oko 6 500 vrsta živi **samo** u Europi.

Vadensko more na sjeveru Europe, priznato i kao svjetska prirodna baština, kao jedinstven životni prostor dom je rijetkim životinjskim i prirodnim vrstama, važan za opstanak

milijuna ptica selica, a uz **Baltičko more najveće je bočato**

more na svijetu.

Prema jugu se pak protežu **europske nizine** sa svojim prostranim **cretovima i močvarnim područjima**.

Te su regije **važni saveznici u borbi protiv klimatskih promjena**.

Zaštićeni cretovi i močvarna područja vežu velike količine **stakleničkih plinova**, imaju važnu ulogu u **regionalnim hidrološkim ciklusima** i izvor su jedinstvene bioraznolikosti.

Europa je **bogata i šumama**.

Od **impozantnih crnogoričnih šuma na sjeveru i istoku** preko **posljednjih prašuma hrasta i bukve** u srednjoj Europi do **šuma hrasta plutnjaka na jugu**, šume nam pružaju nezamjenjive blagodati.

One vežu ugljikov dioksid, osiguravaju nam drvo i druge proizvode, stvaraju plodno tlo, pročišćavaju zrak i vodu.

Bioraznolikost i usluge ekosustava za sve su Europljane **od životne važnosti**.

Gubitkom tog prirodnog blaga **ne uništavaju se samo sredstva za život** nego i **ljudski osjećaj pripadnosti**.

Moramo ih zaštititi.

Istodobno je naša zadaća **osigurati opskrbu hranom u suradnji s prirodom i u prirodi i to se ne smije promijeniti**.

Danas želim odati priznanje našim poljoprivrednicima i zahvaliti im što nas svaki dan opskrbljuju hranom.

Zdrava hrana – za nas u Europi ta je zadaća poljoprivrede ujedno i temelj naše poljoprivredne politike.

Važna nam je i neovisnost opskrbe hranom.

Nju nam omogućuju naši poljoprivrednici.

To ne smijemo uzeti zdravo za gotovo. Posljedice ruske agresije na Ukrajinu, klimatske promjene i s njima povezane

suše, šumski požari i poplave, ali i nove obveze, sve više

utječu na rad poljoprivrednika i njihove prihode.

To ne smijemo zaboraviti.

Mnogi se već danas zalažu za održiviju poljoprivredu.

Te nove izazove moramo svladavati zajedno s poljoprivrednicima i poljoprivrednicama.

Samo tako možemo postići sigurnost opskrbe hranom i u budućnosti.

Treba nam više dijaloga i manje polarizacije.

Stoga želim **pokrenuti strateški dijalog o budućnosti poljoprivrede u Uniji.**

Duboko sam uvjeren da **poljoprivreda i zaštita prirode mogu ići ruku pod ruku.**

Potrebno nam je i jedno i drugo.

GOSPODARSTVO, SOCIJALNA PITANJA I KONKURENTNOST

Poštovani zastupnici,

pravedna tranzicija za poljoprivrednike, obitelji i industriju

ključno je obilježje ovog mandata.

A njezina je važnost tim veća kad se suočavamo s gospodarskim poteškoćama.

U godini pred nama vidim tri glavna gospodarska izazova: nedostatak radne snage i vještina, inflacija i olakšavanje poslovanja našim poduzećima.

Prvi je povezan s tržištem rada.

Nismo zaboravili prve dane globalne pandemije.

Tada su svi predviđali **novi val masovne nezaposlenosti, kao tridesetih godina 20. stoljeća.**

Ali dokazali smo da su bili u krivu.

Instrumentom SURE, prvom europskom inicijativom za

potporu programima skraćenog radnog vremena, spasili smo 40 milijuna radnih mjesta.

To je pravo europsko socijalno tržišno gospodarstvo na djelu.

I na to možemo biti ponosni.

Zatim smo instrumentom NextGenerationEU ponovno pokrenuli gospodarstvo.

I danas vidimo rezultate.

Europa se približila punoj zaposlenosti.

Umjesto milijuna ljudi u potrazi za poslom, traže se milijuni ljudi za razne poslove.

Nedostatak radne snage i vještina bilježi rekordne razine, i ovdje i u svim velikim gospodarstvima.

Kvalificirane radne snage nedostaje u **74 % malih i srednjih poduzeća.**

Na vrhuncu turističke sezone restorani i barovi u Europi rade skraćeno jer ne mogu pronaći radnike.

Bolnice odgađaju liječenje jer im nedostaje medicinskih sestara.

A dvije trećine europskih poduzeća bezuspješno traga za informatičkim stručnjacima.

Istodobno **milijuni roditelja**, uglavnom majki, teško usklađuju poslovne obveze i obiteljski život **jer nema dovoljno mjesta u ustanovama za skrb o djeci.**

8 milijuna mladih nije zaposleno niti je u sustavu obrazovanja ili osposobljavanja.

Njihovi su snovi odgođeni, njihovi životi na čekanju.

To nije samo izvor osobne nesreće.

To je i jedno od najvećih uskih grla za našu konkurentnost.

Jer nedostatak radne snage ograničava kapacitet za

inovacije, rast i prosperitet.

Dakle, treba nam bolji pristup tržištu rada, i to ponajviše za **mlade i žene**.

Treba nam i **migracija kvalificirane radne snage**.

Osim toga, moramo odgovoriti na **korjenite promjene u tehnologiji, društvu i demografiji**.

U tome bismo se trebali osloniti na stručnost **poduzeća i sindikata, naših partnera za kolektivno pregovaranje**.

Prošla su gotovo četiri desetljeća otkako je Jacques Delors sazvao sastanak u dvorcu Val Duchesseu, kada je pokrenut europski socijalni dijalog.

Otada socijalni partneri rade na oblikovanju današnje Unije i zalažu se za napredak i blagostanje za milijune građana.

A budući da se današnji svijet mijenja brže nego ikad prije, socijalni partneri moraju ponovno biti pokretači naše budućnosti.

Zajedno moramo rješavati probleme na tržištu rada, od nedostatka vještina i radne snage do izazova koje nam donosi umjetna inteligencija.

Stoga ćemo tijekom **belgijskog predsjedanja** sljedeće godine sazvati **novi sastanak na vrhu socijalnih partnera, i to ponovno u dvorcu Val Duchesseu**.

Budućnost Europe gradit ćemo **zajedno sa svojim socijalnim partnerima**.

Drugi važan ekonomski izazov: kontinuirano visoka inflacija.

Christine Lagarde i Europska središnja banka ulažu velike napore da bi inflaciju održali pod kontrolom.

Znamo da je za povratak na srednjoročni cilj ESB-a potrebno vremena.

Dobra je vijest da su se cijene energenata u Europi počele

snižavati.

Nismo zaboravili **Putinovo namjerno korištenje plinom kao oružjem**, što je izazvalo strah od nestašica struje i energetske krize kao 70-ih godina prošlog stoljeća.

Mnogi su mislili da nećemo imati dovoljno energije da prebrodimo zimu.

Ali uspjeli smo jer smo ostali ujedinjeni i objedinili smo potražnju za energijom i njezinu kupnju.

Istodobno, a za razliku od sedamdesetih, iskoristili smo krizu kako bismo povećali ulaganja u obnovljive izvore energije i ubrzali prelazak na čistu energiju.

Iskoristili smo kritičnu masu u Europi te snizili cijene i osigurali opskrbu.

Cijena plina u Europi prije godinu dana bila je 300 eura za MWh, a sada je 35.

Zato sad treba pokušati taj **uspješni model primijeniti** i na druga područja kao što su **kritične sirovine i čisti vodik**.

Treći je izazov za europska poduzeća pronaći način za olakšavanje poslovanja.

Mala poduzeća nemaju kapaciteta za borbu sa složenom administracijom, a usporavaju ih i predugi postupci.

To često znači da postižu manje jer nemaju dovoljno vremena i zato propuštaju prilike za rast.

Stoga ćemo do kraja godine imenovati **izaslanika EU-a za malo i srednje poduzetništvo**, koji će odgovarati izravno meni.

Želimo izravno **od malih i srednjih poduzeća** saznati koji su im svakodnevni problemi.

Zato **neovisni odbor** za svaki novi zakonodavni akt provodi **provjeru konkurentnosti**.

I zato ćemo sljedeći mjesec iznijeti prve **zakonodavne**

prijedloge za smanjenje obveze izvješćivanja na europskoj razini za 25 %.

Poštovani zastupnici,

budimo iskreni, to neće biti lako.

I trebat će nam vaša podrška jer to je **zajednički pothvat svih europskih institucija.**

Stoga moramo surađivati i s državama članicama kako bi se postiglo tih 25 % na **nacionalnoj** razini.

Vrijeme je da olakšamo poslovanje u Europi!

No europskim je poduzećima potreban i **pristup ključnim tehnologijama** radi inovacija, razvoja i proizvodnje.

Kako su čelnici naglasili u Versaillesu, to je pitanje **europskog suvereniteta.**

Za **gospodarstvo i nacionalnu sigurnost od presudne je važnosti** očuvati europsku prednost u području ključnih tehnologija i tehnologija u nastajanju.

Takva europska industrijska politika treba i **zajedničko europsko financiranje.**

Stoga smo kao dio prijedloga revizije proračuna predložili osnivanje platforme STEP.

Njome možemo **poticati, iskorištavati i usmjeravati** sredstva EU-a u ulaganja u **mikroelektroniku, kvantno računalstvo i umjetnu inteligenciju te biotehnologiju i čista tehnologiju.**

Našim je poduzećima potrebna hitna potpora, stoga **apeliram da se što prije postigne dogovor o proračunu.**

Znam da mogu računati na Europski parlament.

Osobito kad govorimo o **konkurentnosti.**

Problem su nam uska grla u **globalnom lancu opskrbe,**

među ostalim i zbog **namjernih politika drugih zemalja.**

Prisjetimo se samo **kineskih ograničenja izvoza galija i germanija**, ključnih za proizvode kao što su **poluvodiči i solarne ploče.**

To je dokaz koliko je za Europu važno **jačanje ekonomske sigurnosti i to smanjenjem rizika, a ne odvajanjem rasta od kritičnih sirovina.**

Ponosna sam što su takav pristup uvelike prihvatili naši ključni partneri, kao što su **Australija, Japan i SAD**, a i mnoge druge države svijeta **žele surađivati.**

Neke su previše ovisne o jednom dobavljaču kritičnih minerala.

Druge – od Latinske Amerike do Afrike – žele **razvijati lokalne sektore za preradu i rafiniranje**, a ne **samo isporučivati** svoje sirovine u inozemstvo.

Zato ćemo krajem godine sazvati **prvi sastanak našeg novog kluba za kritične sirovine.**

Istodobno ćemo **i dalje poticati otvorenu i poštenu trgovinu.**

Dosad smo zaključili nove trgovinske sporazume s **Čileom, Novim Zelandom i Kenijom**, a do kraja godine trebali bismo nastojati dovršiti takve sporazume i s **Australijom, Meksikom i Mercosurom te ubrzo potom i s Indijom i Indonezijom.**

Pametna trgovina znači dobra radna mjesta i prosperitet.

Poštovani zastupnici,

ta tri izazova – radna snaga, inflacija i poslovno okruženje – javljaju se u trenutku kada od industrije očekujemo da bude predvodnik u prelasku na čistu energiju.

Zato moramo iznaći **način** da pritom ostanemo konkurentni.

Stoga sam zamolila Marija Draghija, jednog od najvećih

ekonomskih autoriteta u Europi, da pripremi **izvješće o budućnosti europske konkurentnosti**.

Jer Europa će učiniti „sve što je u njezinoj moći” kako bi zadržala svoju konkurentnost.

DIGITALNI SEKTOR I UMJETNA INTELIGENCIJA

Poštovani zastupnici,

svjedoci smo važnosti digitalne tehnologije u olakšavanju našeg poslovanja i života.

Znakovito je da smo uvelike **premašili cilj ulaganja** u projekte digitalizacije **od 20 %** u okviru instrumenta NextGenerationEU.

Države članice ta su ulaganja iskoristile za digitalizaciju zdravstvenog sektora, pravosudnog sustava ili prometne mreže.

Istodobno je Europa predvodnik u **upravljanju rizicima digitalnog svijeta**.

Internet je stvoren kao instrument za **dijeljenje znanja, širenje vidika i povezivanje ljudi**, ali je **izazvao i ozbiljne probleme**.

Naši su privatni podaci u opasnosti zbog dezinformiranja i širenja štetnog sadržaja.

Sve je to dovelo do **gubitka povjerenja i kršenja temeljnih ljudskih prava**.

Kao odgovor na to, Europa je postala **svjetski predvodnik u zaštiti ljudskih prava** u digitalnom svijetu.

Akt o digitalnim uslugama i Akt o digitalnim tržištima **pridonose sigurnosti digitalnog prostora**, u kojem će temeljna prava biti zaštićena.

Njima se osigurava i pravednost jer je utvrđena jasna **odgovornost velikih tehnoloških poduzeća**.

To je povijesno postignuće i na njega trebamo biti

ponosni.

Isto bi trebalo vrijediti i za **umjetnu inteligenciju.**

Ona će **poboljšati zdravstvenu zaštitu, povećati produktivnost i baviti se klimatskim promjenama.**

No ne smijemo podcijeniti stvarne prijetnje.

Stotine vodećih programera u području umjetne inteligencije, pripadnika akademske zajednice i stručnjaka nedavno su nas upozorile ovim riječima:

„Uz ublažavanje socijalnih rizika kao što su pandemija ili nuklearni rat globalni prioritet trebao bi biti i ublažavanje **rizika od izumiranja** zbog umjetne inteligencije.”

Umjetna inteligencija je opća tehnologija koja je **pristupačna, snažna i prilagodljiva** za razne namjene - civilne i vojne.

A razvija se čak i brže nego što su to njezini programeri predvidjeli.

To nam ostavlja sve manje prostora za odgovorno usmjeravanje te tehnologije.

Vjerujem da Europa, zajedno s partnerima, treba biti **predvodnica u izradi novog globalnog okvira** za umjetnu inteligenciju koji se temelji na sljedeća tri stupa: **zaštitni mehanizmi, upravljanje i usmjeravanje inovacija.**

Prvo, **zaštitni mehanizmi.**

Glavni nam je prioritet osigurati transparentan i odgovoran razvoj umjetne inteligencije koja će biti usmjerena na čovjeka.

Zato sam se u svojim Političkim smjernicama obvezala na utvrđivanje **zakonodavnog pristupa u prvih sto dana rada.**

Predložili smo **Akt o umjetnoj inteligenciji, prvi sveobuhvatni akt o umjetnoj inteligenciji kojim se potiču inovacije.**

I želim zahvaliti Parlamentu i Vijeću na neumornom radu na ovom revolucionarnom aktu.

Naš Akt o umjetnoj inteligenciji već je **ogledni primjer za**

cijeli svijet.

Sada se moramo okrenuti što bržem donošenju pravila i provedbi.

Drugi je stup upravljanje.

Sada postavljamo temelje za jedinstveni sustav upravljanja u Europi.

No trebamo i udružiti snage sa svojim partnerima kako bismo osigurali zajednički **globalni pristup** razumijevanju učinaka umjetne inteligencije na društvo.

Sjetite se neprocjenjivog doprinosa Međuvladinog panela o klimatskim promjenama, globalnog panela koji kreatorima politika pruža najnovije znanstvene podatke o klimi.

Smatram da nam je i za umjetnu inteligenciju potrebno slično tijelo **zbog rizika i koristi umjetne inteligencije za čovječanstvo**, u suradnji sa znanstvenicima, tehnološkim poduzećima i neovisnim stručnjacima.

Ono će nam omogućiti brz i na svjetskoj razini koordiniran odgovor, na temelju **rada na sastanku na vrhu u Hirošimi i na drugim sastancima.**

Treći je stup odgovorno usmjeravanje inovacija.

Zahvaljujući ulaganjima posljednjih godina Europa je postala **predvodnica u superračunalstvu** - ima tri od pet najsnažnijih superračunala u svijetu.

Moramo to iskoristiti.

Zato danas mogu najaviti **novu inicijativu o otvaranju naših računala visokih performansi start-up poduzećima koja se bave umjetnom inteligencijom**, da provjeravaju svoje modele.

No to će biti samo **dio** našeg rada na **usmjeravanju inovacija.**

Trebamo **otvoreni dijalog** s onima koji **razvijaju i koriste**

umjetnu inteligenciju.

On već postoji u SAD-u, u kojem je sedam velikih tehnoloških poduzeća već pristalo na **dobrovoljna pravila o zaštiti, sigurnosti i povjerenju.**

Postoji i ovdje, jer ćemo surađivati s poduzećima koja se bave umjetnom inteligencijom tako da se mogu dobrovoljno obvezati na načela iz **Akta o umjetnoj inteligenciji prije** njegova stupanja na snagu.

Sada bismo taj rad trebali objediniti i pripremiti **minimalne globalne standarde za sigurno i etično korištenje umjetne inteligencije.**

GLOBALNE MIGRACIJE I SIGURNOST

Poštovani zastupnici,

kada sam stajala ovdje prije četiri godine, rekla sam da ako budemo ujedinjeni iznutra, nitko nas izvana ne može razjediniti.

I na tome se temeljila geopolitička Komisija.

Naš pristup nazvan Tim Europa omogućio nam je da budemo odlučniji, složniji i više strateški usmjereni.

I to je sada važnije nego ikad.

Duša nas boli kad vidimo koliko je ljudi poginulo u poplavama i u potresu **Libiji i Maroku.**

Europa će uvijek biti spremna pomoći kako god bude mogla.

Sjetimo se i Sahela, jedne od najsiromašnijih regija s najbržim demografskim rastom.

Zbog brojnih vojnih udara ta će regija još godinama biti nestabilna.

Rusija na taj kaos utječe i od njega profitira pa je ta regija postala plodno tlo za rast terorizma.

To je izravni problem i za Europu - za našu sigurnost i

prosperitet.

Stoga i u odnosu na Afriku trebamo pokazati jednaku posvećenost zajedničkom cilju kao što smo je pokazali u odnosu na Ukrajinu.

Trebamo surađivati s legitimnim vladama i regionalnim organizacijama.

I moramo razviti uzajamno korisno partnerstvo s fokusom na zajedničkim pitanjima za Europu i Afriku.

Zato ćemo, zajedno s visokim predstavnikom Borellom, pripremiti **novi strateški pristup za sljedeći sastanak na vrhu EU-a i AU-a.**

Poštovani zastupnici,

povijest se upravo stvara.

Rusija vodi opći rat protiv temeljnih načela Povelje UN-a.

To je izazvalo veliku zabrinutost u zemljama širom svijeta od središnje Azije do indopacifičke regije.

Strahuju da ih u bespravnom svijetu može snaći ista sudbina kao Ukrajinu.

Vidimo jasne pokušaje nekih da se vrate na razmišljanje iz vremena blokovske politike i nastojanje da se utječe na zemlje između blokova i izolira ih se.

I to sve u vremenu u kojem je u brojnim gospodarstvima u usponu prisutna sve veća nelagoda zbog načina rada institucija i zbog globalizacije.

Ta je zabrinutost legitimna.

Gospodarstva u usponu i njihovi građani i prirodna bogatstva važan su saveznik u izgradnji čistijeg, sigurnijeg i prosperitetnijeg svijeta.

Europa će s njima uvijek surađivati kako bi se međunarodni sustav reformirao i poboljšao.

Želimo biti predvodnici u nastojanju da poredak temeljen na

pravilima bude pošteniji i da raspodjela bude pravednija.

To će značiti i suradnju sa starim i novim partnerima radi produbljenja naših veza.

A ono što Europa nudi sa strategijom **Global Gateway** uistinu je jedinstveno.

Strategija Global Gateway je transparentnija, održivija i ekonomski atraktivnija.

Prošlog sam tjedna bila u New Delhiju i potpisala najambiciozniji projekt naše generacije.

Ekonomski koridor Indija-Bliski istok-Europa

To će biti dosad najizravnija veza Indije, Perzijskog zaljeva i Europe. Željeznička veza, zahvaljujući kojoj će trgovina između Indije i Europe biti 40 % brža.

Elektroenergetski kabel i plinovod za čisti vodik, koji će olakšati trgovinu čistom energijom između Azije, Bliskog Istoka i Europe.

Kabel za prijenos podataka velike brzine, koji će povezati neke od najinovativnijih digitalnih ekosustava u svijetu i svuda stvarati nove poslovne prilike.

To su najsuvremenije veze za svijet sutrašnjice.

Brže, kraće i čišće.

A strategija Global Gateway tomu znatno pridonosi.

Svjedočila sam tome u Latinskoj Americi, jugoistočnoj Aziji i diljem Afrike - od izgradnje lokalnog gospodarstva temeljenog na vodiku u suradnji s Namibijom i Kenijom do digitalnog gospodarstva u suradnji s Filipinima.

To su ulaganja u gospodarstvo naših partnera i ulaganja u prosperitet i sigurnost Europe u svijetu koji se brzo mijenja.

Poštovani zastupnici,

svakog su dana zbog sukoba, klimatskih promjena i

nestabilnosti mnogi ljudi prisiljeni tražiti novo utočište.

Uvijek sam bila čvrsto uvjerena da se migracijama treba upravljati.

Za to je potrebno strpljenje, potrebna je suradnja dugog daha s našim partnerima, te prije svega jedinstvo unutar Unije.

Na tom se duhu temelji novi pakt o migracijama i azilu.

Kad sam stupila na dužnost, činilo se da dogovor nije na vidiku.

Ali taj pakt omogućio nam je da pronađemo novu ravnotežu: ravnotežu između zaštite granica i zaštite ljudi, između suvereniteta i solidarnosti, između sigurnosti i ljudskosti.

Poslušali smo sve države članice, uzeli u obzir sve migracijske rute i naposljetku pretočili duh pakta u praktična rješenja.

Na hibridni napad Bjelorusije reagirali smo brzo i ujedinjeno.

Blisko smo surađivali s partnerima sa zapadnog Balkana i smanjili nezakonite migracijske tokove.

S Tunisom smo potpisali partnerstvo koje donosi obostranu korist i u drugim područjima: od obrazovanja i stručnih vještina do energetike i sigurnosti.

Sada želimo sklopiti slične sporazume i s drugim zemljama.

Pojačali smo zaštitu granica.

Europske agencije intenzivirale su suradnju s državama članicama.

Posebno bih željela zahvaliti Bugarskoj i Rumunjskoj što su nam pokazale put i bile primjer dobre prakse u području azila i vraćanja.

One su dokazale da pripadaju šengenskom području.

Stoga se pobrinimo da napokon i postanu njegov dio, bez odgađanja!

Dame i gospodo,

naš rad na migracijama temelji se na uvjerenju da nam je jedinstvo nadohvat.

Dogovor o paktu nije nikad bio tako blizu.

Parlament i Vijeće imaju povijesnu priliku da ga postignu.

Pokažimo da Europa može učinkovito i sa suosjećanjem upravljati migracijama.

Dovršimo posao!

Poštovani zastupnici,

znamo da migracije zahtijevaju neprekidan angažman.

To je osobito važno za suzbijanje mreža krijumčara ljudi.

Oni svojim lažima privlače ljude u beznadnom položaju i šalju ih na put smrti preko pustinje ili u čamcima koji nisu za dulju plovidbu.

Način rada krijumčara konstantno napreduje, a naše je zakonodavstvo staro više od dvadeset godina i hitno ga treba modernizirati.

Stoga nam trebaju novi propisi i nova upravljačka struktura.

Potrebna nam je stroža provedba propisa i sudskih postupaka, a naše agencije Europol, Eurojust i Frontex trebale bi imati važniju ulogu.

U suradnji s partnerima moramo suzbijati globalnu pošast trgovine ljudima.

Komisija će stoga organizirati **međunarodnu konferenciju o suzbijanju krijumčarenja ljudi.**

Vrijeme je da se stane na kraj tom okrutnom i zločinačkom poslu!

UKRAJINA

Poštovani zastupnici,

na dan kad su ruski tenkovi prešli ukrajinsku granicu mlada majka iz Ukrajine otputila se u Prag kako bi svoje dijete odvela na sigurno.

Kad joj je češki službenik na granici stavio pečat u putovnicu, zaplakala je.

Njezin sin nije shvaćao zbog čega. Pitao ju je zašto plače.

Odgovorila mu je: „Jer smo stigli kući.”

„Ali ovo nije Ukrajina!”, pobunio se sin.

Ona je objasnila: „Ovo je Europa!”

Tog je dana ta majka iz Ukrajine shvatila da je Europa njezin dom.

Jer „dom je ondje gdje postoji povjerenje”.

A ljudi iz Ukrajine u Europljane su se mogli pouzdati.

Zvala se Victoria Amelina.

Pripadala je sjajnim mladim piscima te generacije i bila je neumorni borac za pravdu.

Kad je sina smjestila na sigurno, vratila se u Ukrajinu i pisala o ruskim ratnim zločinima.

Godinu dana poslije na večeri s kolegama ubio ju je ruski balistički projektil.

Postala je žrtvom ruskog ratnog zločina, jednog od nebrojenih napada na nedužne civile.

Amelina je tog dana bila u društvu troje prijatelja. Među njima je bio i kolumbijski pisac Héctor Abad Faciolince, koji sada sudjeluje u kampanji informiranja stanovnika Latinske Amerike o ruskoj ratnoj agresiji i napadima na civile pod nazivom *Aguanta, Ucraina* (Ukrajino, izdrži!).

Héctor nije mogao ni zamisliti da bi i sam mogao postati žrtvom.

Nakon svega kaže da ne shvaća zašto je on preživio, a ona

morala poginuti.

Sada želi ispričati svijetu priču o Victoriji. Da se sačuva uspomena na nju i da se rat završi.

Velika mi je čast što je Héctor danas ovdje s nama.

I želim ti reći da će nam Victoria, i sve druge žrtve, ostati u živom sjećanju.

Aguanta, Ucraina. Slava Ukrajini!

Poštovani zastupnici,

bit ćemo uz Ukrajinu do kraja toga puta.

Koliko god bude potrebno.

Od početka rata u našoj je Uniji utočište pronašlo četiri milijuna Ukrajinaca.

I želim im reći da su im naša vrata jednako otvorena kao i tih prvih kobnih tjedana.

Pobrinuli smo se za to da imaju smještaj, zdravstvenu zaštitu, pristup tržištu rada i još mnogo toga.

Poštovani zastupnici,

to je bio odgovor Europe na povijesni poziv.

Ponosno mogu najaviti da će Komisija predložiti produljenje naše privremene zaštite za Ukrajince u EU-u.

Naša potpora Ukrajini ne prestaje.

Samo ove godine osigurali smo 12 milijardi eura pomoći za isplatu plaća i mirovina kako bi bolnice, škole i druge službe mogle nastaviti s radom.

Prijedlogom Akta za podupiranje proizvodnje streljiva povećavamo proizvodnju kako bi se lakše ispunile neposredne potrebe Ukrajine.

Ali gledamo i u budućnost.

Zato smo predložili da se u iduće četiri godine za ulaganje i reforme izdvoji još 50 milijardi eura.

To će doprinijeti stvaranju budućnosti za Ukrajinu i ponovnoj izgradnji moderne i napredne zemlje.

A ta je budućnost jasno vidljiva.

Ovdje smo to već glasno rekli: budućnost Ukrajine je u našoj Uniji!

Budućnost zapadnog Balkana je u našoj Uniji!

Budućnost Moldavije je u našoj Uniji!

Znam i koliko je europska perspektiva važna za mnoge u Gruziji.

Poštovani zastupnici,

na početku sam rekla da Europa odgovara na **povijesni poziv**.

A povijest nas sad zove da radimo na dovršetku naše Unije.

U svijetu u kojem neki pokušavaju pokoriti jednu po jednu zemlju, ne smijemo zapostaviti svoje europske sunarodnjake.

U svijetu u kojem su veličina i težina važne, dovršetak naše Unije nedvojbeno je strateški i sigurnosni interes Europe.

No, mimo politike i geopolitike, treba nam predodžba o onome što je bitno.

Trebamo viziju uspješnog proširenja.

Dovršena Unija u kojoj preko 500 milijuna građana živi u slobodi, demokraciji i prosperitetu.

Dovršena Unija u kojoj mladi mogu živjeti, studirati i raditi u slobodi.

Dovršena Unija dinamične demokracije u kojoj je sudstvo neovisno, opozicija se poštuje, a novinari štite.

Jer vladavina prava i temeljna prava uvijek će biti temelji

naše Unije – u sadašnjim i budućim državama članicama.

I zato su Komisiji izvješća o vladavini prava ključan prioritet.

U bliskoj suradnji s državama članicama utvrđujemo napredak i prepreke i pripremamo preporuke za sljedeću godinu.

Tako smo zajamčili odgovornost pred ovim Domom i nacionalnim parlamentima.

Tako smo izgradili dijalog među državama članicama.

I tako ostvarujemo rezultate.

Uvjerenam da to isto možemo postići i s budućim državama članicama.

I zato iznimno zadovoljna najavljujem da izvješća o vladavini prava otvaramo i zemljama pristupnicama koje se budu brže usklađivale.

To će im omogućiti ravnopravan položaj u odnosu na države članice, biti im podrška u njihovim reformama i pomoći će da Unija slobode, prava i vrijednosti za sve bude naša budućnost.

Poštovani zastupnici,

to je naš zajednički interes.

Sjetimo se velikog proširenja prije 20 godina.

Nazvali smo to europskim danom dobrodošlice.

Bio je to trijumf odlučnosti i nade nad nedaćama prošlosti.

U proteklih 20 godina svjedočimo gospodarskom uspjehu koji je poboljšao živote milijuna građana.

Voljela bih da se veselimo novom europskom danu dobrodošlice i novoj priči o gospodarskom uspjehu.

Mi znamo da se do toga **ne** stiže lako.

Pristupanje se temelji na zaslugama i Komisija će uvijek

braniti to načelo.

Traži **puno rada i dobro vodstvo.**

No, mnogo je već postignuto.

Otkad smo Ukrajini dodijelili status kandidatkinje, svjedoci smo krupnog pomaka u toj zemlji.

I druge su zemlje kandidatkinje pokazale odlučnost za provedbu reformi.

Poštovani zastupnici,

sad je trenutak da i mi pokažemo istu odlučnost.

To znači da trebamo promišljati o tome kako ćemo se pripremiti za dovršenu Uniju.

Trebamo nadići stare, binarne debate o proširenju.

Nije to **izbor** između produbljenja integracije i proširenja Unije.

Mi možemo i moramo oboje.

Da dobijemo na geopolitičkoj težini i kapacitetu za djelovanje.

To Unija oduvijek uspijeva.

Svaki val proširenja donio je političko produbljenje.

Od ugljena i čelika došli smo do pune gospodarske integracije.

A nakon pada željezne zavjese preobrazili smo gospodarski projekt u istinsku uniju naroda i država.

Vjerujem da i buduće proširenje mora biti katalizator napretka.

Zdravstvenu uniju počeli smo graditi s 27 država članica.

Uvjeren sam da ćemo je završiti s više od 30.

Europsku obrambenu uniju počeli smo graditi s 27 država

članica.

Uvjerena sam da ćemo je završiti s više od 30.

Dokazali smo da možemo biti geopolitička unija i pokazali da ujedineni možemo brzo reagirati.

Vjerujem da Tim Europa može funkcionirati s više od 30 država članica.

Poštovani zastupnici,

znam da ovaj Dom dijeli isto uvjerenje.

Europski parlament oduvijek je bio jedan od glavnih pokretača europske integracije.

Tako je već desetljećima.

Tako je i danas.

Uvijek ću podržavati ovaj Dom i sve one koji žele reformirati Uniju kako bi bolje radila za građane.

I da, to znači i izmjene Europske konvencije i Ugovora, bude li trebalo!

No, za nastavak proširenja ne možemo **i ne smijemo čekati izmjenu Ugovora.**

Unija spremna za proširenje može se brže ostvariti.

To znači odgovoriti na praktična pitanja o tome kako će u praksi funkcionirati Unija više od 30 zemalja.

A osobito na pitanja o našem kapacitetu za djelovanje.

Dobro je što smo sa svakim proširenjem dokazali da su bili u krivu oni koji su govorili da će nam to umanjiti učinkovitost.

Osvrnimo se na proteklih pet godina.

Dogovorili smo instrument NextGenerationEU s 27 država članica.

Dogovorili smo kupnju cjepiva s 27 država članica.

U rekordnom smo vremenu dogovorili sankcije, opet s 27

država članica.

Dogovorili smo kupnju prirodnog plina, ne samo s 27 država članica nego i s Ukrajinom, Moldovom i Srbijom.

Dakle – moguće je.

No, treba vidjeti kako će šira Unija utjecati na svaku politiku.

Zato će Komisija početi **preispitivati niz politika prije proširenja**, da se vidi kako svako od tih područja prilagoditi široj Uniji.

Trebamo razmisliti kako bi funkcionirale naše institucije, kako bi izgledali Parlament i Komisija.

Trebamo razgovarati o budućnosti našeg proračuna, o tome **što se i kako** njime financira i kako se **on financira**.

I treba vidjeti kako ćemo osigurati **uvjerljivo preuzimanje sigurnosnih obveza** u svijetu u kojem je odvratanje važnije no ikad.

To su pitanja na koja moramo odgovoriti **danas** želimo li se pripremiti za sutra.

Komisija će odraditi svoj dio posla.

Upravo zato ćemo **svoje ideje podastri na raspravi čelnika za vrijeme belgijskog predsjedanja**.

Pokreće nas uvjerenje da je dovršetak naše Unije najbolje ulaganje u mir, sigurnost i prosperitet našeg kontinenta.

Stoga je vrijeme da Europa opet bude ambiciozna i da sama piše svoju povijest!

ZAKLJUČAK

Poštovani zastupnici,

Victoria Amelina bila je uvjerenjena da je **pisanje nove priče za Europu** naša zajednička zadaća.

O mjestu Europe danas.

U vrijeme i na mjestu na kojem se piše povijest.

Budućnost našeg kontinenta ovisi o odlukama koje donesemo danas.

O koracima koje poduzmemo za dovršetak naše Unije.

Građani Europe žele Uniju koja se zalaže za njih u vrijeme velike prijetnje.

Ali i Uniju koja ih štiti i bliska im je, kao partner i saveznik u njihovim svakodnevnim bitkama.

A mi slušamo što nam hoće reći.

Ono što je važno Europljanima, važno je i Europi.

Sjetimo se opet vizije i težnji mladih naraštaja koje sam spomenula na početku.

Trenutak je da im pokažemo da možemo izgraditi kontinent na kojem možeš biti ono što jesi, voljeti koga želiš i biti ambiciozan koliko god želiš.

Kontinent pomiren s prirodom, predvodnik u novim tehnologijama.

Kontinent ujedinjen u slobodi i miru.

Ponavljam, ovo je trenutak da Europa odgovori na povijesni poziv.

Živjela Europa!

Povezani medijski sadržaji

Kontakti za medije

Eric MAMER

Telefon

+32 2 299 40 73

**Adresa e-
pošte**

eric.mamer@ec.europa.eu

Dana SPINANT

Telefon

+32 2 299 01 50

**Adresa e-
pošte**

dana.spinant@ec.europa.eu

Ako niste medijski djelatnik, obratite nam se preko službe Europe Direct [pisanim putem](#) ili pozivom na broj 00 800 6 7 8 9 10 11.

SPEECH/23/4426

Podijelite ovu stranicu

Twitter

Adresa e-